

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่อง สภาพ ปัญหา และความต้องการในการใช้สื่อการสอนเพศศึกษาของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 ซึ่งผู้วิจัยเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มวิชาที่จัดสอนในหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับเรื่อง “เพศศึกษา” และมีประสบการณ์ในการสอนเนื้อหาดังกล่าวมาแล้วในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีหน่วยของประชากรเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออก ปีการศึกษา 2546 จำนวน 178 โรงเรียน
2. ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) โดยได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียนดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนขนาดเล็ก	72	49
โรงเรียนขนาดกลาง	70	48
โรงเรียนขนาดใหญ่	36	25
รวม	178	122

3. กลุ่มตัวอย่างทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ดังนี้
ขั้นแรกทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือกจังหวัดที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 8 จังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงใต้จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 7 จังหวัด ดังนี้ สระแก้ว ฉะเชิงเทรา ระยอง ปราจีนบุรี ตราด จันทบุรีและชลบุรี

ขั้นที่สองสุ่มโรงเรียนจากรายชื่อของโรงเรียนทั้งหมดที่อยู่ในจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน 3 กลุ่มคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่

ขั้นที่สามกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม แต่ละแห่งทำการสุ่มครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามกรอบของประชากรที่กำหนด มาโรงเรียนละ 1 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 122 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพและข้อมูลทั่วไปของครูผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามเกี่ยวกับ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ทำการสอนอยู่ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการใช้สื่อการสอนเพศศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงใต้ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้สื่อการสอนเพศศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงใต้ เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 3.1 ความต้องการใช้สื่อการสอนเพศศึกษาตามขั้นตอนการใช้สื่อ

ตอนที่ 3.2 ความต้องการใช้สื่อการสอนเพศศึกษาตามวัตถุประสงค์การสอนเพศศึกษา

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการใช้สื่อการสอนเพศศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครู โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงใต้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาสภาพที่เป็นจริงของการสอนเพศศึกษา ขอคำแนะนำข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้เกี่ยวข้องกันเรื่องที่วิจัย ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และนำมาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 สภาพการใช้สื่อการสอนเพศศึกษา ผู้วิจัยจึงได้ทำการกำหนดชนิดและประเภทของสื่อการสอนซึ่งใช้เป็นตัวเลือกตอบ โดยอ้างอิงจากประเภทของสื่อการสอนของกิดานันท์ มลิทอง และคณะ โดยอ้างอิงจากหนังสือ เทคโนโลยีการศึกษา: สื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ, 2546, หน้า 46-61

ตอนที่ 3 ความต้องการใช้สื่อการสอนเพศศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 3.1 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนเพศศึกษาตามขั้นตอนการใช้สื่อการสอน โดยยึดหลักขั้นตอนการใช้สื่อการสอนของบราวน์และคณะ (Brown et al., 1977 อ้างถึงใน กิดานันท์ มลิทอง, 2535)

ตอนที่ 3.2 ความต้องการในการใช้สื่อการสอนเพศศึกษาตามวัตถุประสงค์การสอนเพศศึกษา โดยยึดวัตถุประสงค์การสอนเพศศึกษาในทัศนะของครูของ Schulz and William (1969, p. 7) โดยรายละเอียดของวัตถุประสงค์ดังกล่าวครอบคลุมความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา 3 ด้านคือ

- ข้อมูลความรู้
- ทักษะ
- ทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ

ตอนที่ 4 ปัญหาการใช้สื่อการสอนเพศศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ปัญหาด้านการเตรียมสื่อการสอนเพศศึกษา ปัญหาด้านการเลือกสื่อการสอนเพศศึกษา ปัญหาด้านการใช้สื่อการสอนเพศศึกษา และปัญหาด้านคุณภาพและปริมาณของสื่อการสอนเพศศึกษา

2. นำแบบสอบถามไปให้กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมในการใช้ภาษา (Wording) และการสื่อความหมายของข้อความ โดยพิจารณาจากดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เลือกค่าที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป โดยให้คะแนนแต่ละข้อคำถาม ดังนี้ (รายละเอียดค่าดัชนีความสอดคล้องแสดงไว้ในภาคผนวก)

1 แน่ใจว่าคำถามใช้ได้

0 ไม่แน่ใจว่าคำถามใช้ได้

-1 แน่ใจว่าคำถามใช้ไม่ได้

3. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มวิชาที่จัดสอนในหัวข้อเรื่องที่สอดคล้องกับเรื่อง “เพศศึกษา” โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตภาคตะวันออก ปีการศึกษา 2546 จำนวน 50 คน

3.1 ข้อคำถามที่เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ในแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 ให้คะแนนดังนี้

ถ้าเลือกให้คะแนนเป็น 1

ถ้าไม่เลือก หรือไม่ตอบให้คะแนนเป็น 0 ซึ่งเป็นค่าที่ไม่นำมาใช้คิดคำนวณ

3.2 ข้อคำถามที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ในแบบสอบถามตอนที่ 4 ให้คะแนนดังนี้

มีปัญหาในระดับมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีปัญหาในระดับมาก	ให้ 4 คะแนน
มีปัญหาในระดับปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีปัญหาในระดับน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เป็นปัญหา	ให้ 1 คะแนน

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเฉพาะตอนที่ 4 โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9214 สำหรับค่าอำนาจจำแนกหาโดยวิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยใช้เกณฑ์ .20 ขึ้นไป ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .4520 ถึง .7223 (รายละเอียดแสดงไว้ในตารางภาคผนวก ค-13-14)

4. ในการวิจัยครั้งนี้ได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์จำนวน 122 ชุด ได้รับคืนมาจำนวน 110 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.16 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ดำเนินการวิจัยได้ดำเนินการในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเสนอขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือเสนอขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนที่ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปยังโรงเรียนดังกล่าวด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์

3. เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) ดังนี้

1. สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติความถี่และร้อยละ
2. สภาพการใช้สื่อการสอนเพศศึกษา ใช้สถิติความถี่และร้อยละ
3. ความต้องการใช้สื่อการสอนเพศศึกษา ใช้สถิติความถี่และร้อยละ
4. ปัญหาการใช้สื่อการสอนเพศศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert, 1932 อ้างอิงจาก พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531, หน้า 114-115) ดังนี้

มีปัญหาในระดับมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มีปัญหาในระดับมาก	ให้ 4 คะแนน
มีปัญหาในระดับปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
มีปัญหาในระดับน้อย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เป็นปัญหา	ให้ 1 คะแนน

5. เปรียบเทียบสภาพ และความต้องการในการใช้สื่อการสอนเพศศึกษา ตามเพศ ประสพการณ์และขนาดโรงเรียน ใช้สถิติ Chi-square แบบ Test for Independent Samples

6. เปรียบเทียบปัญหาการใช้สื่อการสอนเพศศึกษา ตามเพศ และประสพการณ์การสอน ใช้สถิติ t-test แบบ Independent Sample

7. เปรียบเทียบปัญหาการใช้สื่อการสอนเพศศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนชนิดทางเดียว (One-Way ANOVA) สำหรับกรณีที่พบว่ามีความสำคัญทางสถิติ ได้ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการ LSD